

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2019 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2019 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2019. – 230 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеєва І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – к.е.н., доц.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом №2 від 01.10.2019 р.

КУЛЬТУРА ІНЖЕНЕРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ХХІ СТОЛІТТІ

Мельник Ю.М., к.ф.н., доцент; Тодорова С.М., к.ф.н., доцент,
Шевченко Г.А., к. ф.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій

Будучи включеною у якості головного елемента в соціотехнічну систему, саме людина приводить техніку у рух, є джерелом її функціонування та розвитку. Зростання системності техніки, під якою ми розуміємо сукупність знарядь праці та технологічних процесів, які історично розвиваються і за допомогою яких люди перетворюють природу, не веде до зменшення зв'язуючої ролі людини. Але технічний прогрес змінює системо-утворюючі функції людини у техніці, остання постає особливим середовищем буття людини, нав'язує їй ритми функціонування, естетичні образи і т.д.

У зв'язку з цим у житті сучасного суспільства інженерна діяльність відіграє визначну роль. Проблеми практичного використання, втілення наукових знань, підвищення ефективності наукових досліджень висувають інженерну діяльність на авансцену сучасної культури, яка розуміється у якості характеристики людини, визначаючої рівень її розвитку, засобів самовиразу в діяльності, творчості.

Розвиток культури інженерної діяльності передбачає усвідомлення суті, цілей, завдань і перспектив розвитку техногенної цивілізації-соціального буття культури. Духовним ядром техногенної цивілізації, яка базується на науково-технічному прогресі як засобі розв'язання соціальних проблем, є дві домінантні культурні цінності – гуманізм і раціональність, об'єднання яких детермінувало виникнення науки як засобу раціонального усвідомлення і оволодіння світом. Саме у техніці людина втілила та примножила свої творчі здібності, знайшла основу буття в світі.

Якщо на першому етапі індустріального виробництва характерною була проблема пристосування людини до машини, на другому етапі (у ХХ сторіччі) домінувала інженерна проблема пристосування машини до людини з урахуванням її психічних та фізичних потреб і можливостей, то сьогодні приходить усвідомлення необхідності у процесі вирішення інженерно-проектних завдань розглядати систему «людина – машина» як цілісний феномен культури. У зв'язку з цим змінюється і поняття технології, і парадигма інженерної діяльності: являючи собою цілеспрямовану зміну соціально-організаційних структур, остання спирається на нове поняття технології – не як науки про послідовність технічних процесів, а як сукупність принципів, які створюють техносферу, стан якої визначається і вже досягнутою технологією, і різними чинниками та процесами; як сукупності усіх видів інформації, потрібних для виробництва техніки; як наукового забезпечення усіх виробничих, економічних, соціально-психологічних і культурно-духовних процесів, пов'язаних з діяльністю по виробництву продукту.

Таким чином, культура сучасної інженерної діяльності базується на цілісному сприйнятті системи «людина – машина», де провідна роль

відводиться людині, соціокультурному змісту діяльності.

Рух «вгору» від науково-технічної раціональності до істинно гуманної інженерної діяльності є можливим лише за умови свідомого розвитку гуманістичного світогляду, орієнтації сучасного інженера на діяльність, яка створює продукт для задоволення не тільки матеріальних, але й духовно-психічних потреб людей як вищої цінності та мети у будь-якій діяльності.

Сучасне розуміння культури інженерної діяльності в усіх цивілізованих країнах базується на розумінні того факту, що прагнення до вузькопрофесійної, технічної підготовки інженерів являє собою серйозну небезпеку для суспільства. Суть інженерної діяльності полягає в єдності двох базисних центрів – гуманітарного і технічного. Абсолютизація ролі другого призводить до технічного утилітаризму без урахування культурного, психологічного, соціального чинників, а зниження якості технічної освіти породжує непрофесійність.

У сучасній системотехніці висунуто принцип єдності та взаємопроникнення двох начал інженерії – гуманітарного і технічного, і базисом цього принципу є гармонізація єдності культури та технології, їхньої взаємодії як джерела соціального прогресу. Культура в усьому її багатстві та невичерпаності проявів виступає якісною стороною того соціального простору, в якому розгортається інженерна діяльність. Оскільки технологія постає як процес упорядкування, алгоритмізації свідомо спрямованої діяльності, то культура, визначаючи цілісну систему знань, моральних і духовних цінностей, складає основу тієї свідомості, яка не тільки віддзеркалює, але й вторить світ. Ось чому однобічна «технологізація» майбутнього інженера призведе до деградації та бездуховності інженерної діяльності.

У такому світлі виникає питання про зміст і обсяг того гуманітарного знання, яке забезпечить гармонійний розвиток та гуманну спрямованість майбутнього інженера. Навчання основам гуманітарного знання, на наш погляд, повинне проводитися по двох напрямках:

- якісному, тобто формуванню гуманістичних цінностей, які і стануть тими базисними принципами, на яких буде організовувати свою діяльність майбутній інженер;
- кількісному, тобто оволодінню знаннями гуманітарних наук.

При такому підході стає очевидним, що культура гуманної інженерної діяльності повинна «вироснути», її розвиток і становлення потрібно свідомо спрямовувати; засвоєння прикладного знання без методологічного фундаменту є схитним та схильним до деформацій у бік відходу від істинно гуманістичного змісту інженерної діяльності. Людина повинна «зростати» своєю психологією та етичними якостями до того часу, коли їй можна довірити займатися інженерною діяльністю.

При такому підході стає очевидним факт органічної єдності у мислє-діяльності інженера гуманітарного та спеціально-технічного знання, і хоча формуються ці знання в навчанні окремо, але в інженерній діяльності сплаваються воедино. Ця єдність закладається в основу розроблюваної моделі

сучасного інженера вченими у різних країнах.

Гуманітарні знання для сучасного інженера не самоціль, але – засіб досягнення повноцінного результату інженерної діяльності з урахуванням усього комплексу соціальних, антропологічних та техніко-технологічних чинників. Таким чином, сучасний інженер повинен стати соціоінженером, тобто технічним спеціалістом, здатним усвідомлювати та управляти соціально-психологічною компонентою в техніко-технологічній діяльності, так як будь-який технічний пристрій, виробництво функціонує у першу чергу завдяки злагодженій роботі людей. Ось чому випускник технічного вишу як суб'єкт сучасної інженерної діяльності повинен бути не лише хорошим «технарем», а й мати необхідну соціально-психологічну кваліфікацію.

Культура інженерної діяльності характеризується системною єдністю теоретичних (соціально-психологічних і природно-технічних) знань з постійним розвитком природних здібностей та накопичених у практичному досвіді навичок, вмінь оцінювати ситуацію, виробляти оперативні та оптимальні рішення і цілеспрямовано втілювати їх у життя.

В умовах революції соціальних швидкостей ХХІ сторіччя, яка розуміється як процес, який осягає усі боки суспільного буття, процес формування нової генерації інженерів являє собою поступову виробку такого нового світогляду, таких цінностей та моделей поведінки, які адекватні швидкостям технологічно детермінованих процесів. Формування нового покоління інженерів передбачає утворення осіб, здатних розвивати і творчо удосконалювати сьогоденний інноваційний соціальний цикл на шляху входу в громадянське суспільство.

Учбові заклади сучасної України як європейської держави, маючи значний науковий, освітній та культурний потенціал, охоплюючи значну частину молоді, повинні стати не тільки трансляторами, але й активними творцями нових культурних цінностей у контексті загальнолюдської системи. Загальноєвропейський процес культурного розвитку передбачає розробку програми змін у вищій освіті в ХХІ сторіччі, де вказано такі стратегічні напрямки реформування: більша адаптованість освіти до змін у соціально-економічних реаліях та потреб суспільства; перехід до масового безперервного навчання; кореляція попиту на ринку праці з кількістю фахівців; виділення соціально-економічних, екологічних та культурних проблем як домінантних напрямків наукових досліджень.

Література

1. Енгельмейер П.К. Завдання філософії техніки // Бюлетень політичного суспільства, 1913. - № 2. – С. 113.
2. Макаренко А.С. Твори в семи томах Т. 1. – С. 559.

33.	ДЕЯКІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ПРОГРАМ ЛОЯЛЬНОСТІ В СЕГМЕНТІ B2C Бровкіна Ю.О., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	85
34.	ЩОДО ПИТАНЬ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ЗЕРНОТРЕЙДИНГОВИХ КОМПАНІЙ Відоменко І. О., к.е.н., доцент, Гордієнко Л. Л., к.т.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	87
35.	ИНВЕСТИЦИОННЫЙ КЛИМАТ КАЗАХСТАНА, СОСТОЯНИЕ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ, АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ Аймешева Ж. А., ст. преподаватель, Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	90
36.	ФОРМИРОВАНИЕ КАЗАХСТАНСКОЙ МОДЕЛИ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА Базарова Б.Т., ст. преподаватель, Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	94
37.	ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ЗАКУПКИ И ЦИФРОВОЙ КАЗАХСТАН Копбулсынова Б. К., ст. преподаватель, Западно-Казахстанский аграрно-технический университет им. Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	99
38.	СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ Лукашенко Н.О., н.с., Юрченко Н.С., м.н.с., Інститут продовольчих ресурсів НААН, м. Київ	104
39.	СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ Карпінська Г.В., к.е.н., с.н.с., Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, м. Одеса	106
40.	ЕКОНОМІЧНІ КРИЗИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНИЙ ДОСВІД Соловей А. О., к.і.н., доцент, Ботіка Т. С., к.і.н., ст. викладач, Мамроцька О. А., к.і.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	110
41.	ЗЕМЕЛЬНЕ ПИТАННЯ В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ Шишко О. Г., к.і.н., доцент, Орлова В. О., к.юр.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	112
42.	СОЦІОГУМАНІТАРНЕ ОЦІНЮВАННЯ ПОСТНЕКЛАСИЧНОГО НАУКОВО- ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ Лар'яновський І. С., к. філос.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	116
43.	РУШІЙНІ СИЛИ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН Петракова Є. Р., к.п.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	119
44.	ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ КОМАНДНОГО ЛІДЕРСТВА В СУЧАСНОМУ УПРАВЛІННІ ОРГАНІЗАЦІЯМИ Черкаський А. В., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	122
45.	КУЛЬТУРА ІНЖЕНЕРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ХХІ СТОЛІТТІ Мельник Ю.М., к.ф.н., доцент, Тодорова С. М., к.ф.н., доцент, Шевченко Г.А., к.ф.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	126
46.	ПРО ВПЛИВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ НА СИСТЕМУ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ НА ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Колеснік В. І., к.е.н., доцент, Вігуржинська С. Ю., к.е.н, доцент, ОНАХТ, м. Одеса	128
47.	ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА Абдрахманова А.Е., ст.преподаватель Западно-Казахстанского аграрно-технического университета им.Жангир хана, г. Уральск, Казахстан	130
48.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Ступницька Т. М., к.е.н., доцент, Волонтьор М. А., магістрант, Місюра М. О., магістрант, Чорноізюмська К. В., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	132
49.	ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ	135

МАТЕРІАЛИ

VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15-16 жовтня 2019 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА

ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових
технологій протоколом № 2 від 01.10.2019 р.

Підписано до друку 01.10.2019. Формат 60x84/16.
Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 13,15.
Тираж 500 екземплярів.

Видавництво «Друк Південь»
Тел.: 0972122975